

INFORME JUSTIFICATIU DE NECESSITAT I OPORTUNITAT DE L'AVANTPROJECTE DE LLEI DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA I FOMENT DE L'ASSOCIACIONISME DE LA COMUNITAT VALENCIANA.

Mitjançant Resolució de 4 de novembre de 2021 de la Consellera de Participació, Transparència, Cooperació i Qualitat Democràtica s'ha encomanat la tramitació i l'elaboració de l'esmentat avantprojecte de llei a aquesta Direcció General. Així mateix, es va encomanar la realització d'un procés de participació ciutadana per a l'elaboració de la llei, durant la consulta prèvia, que s'ha dut a terme i ha contribuït notablement a enriquir el text. La memòria i conclusions del procés de participació estan publicades en el Portal de Participació de la Generalitat, GVA Participa. Per altra banda, s'ha redactat un informe detallat de les aportacions ciutadanes que s'han incorporat al text de l'avantprojecte de llei.

La Generalitat entén la participació ciutadana com un factor essencial en el desenvolupament i l'enfortiment d'una societat democràtica. La democràcia representativa tradicional ha de ser complementada per mecanismes i espais de participació que permeten que la ciutadania se senta escoltada i, a més, passe a ser co-decisora i co-gestora de les polítiques públiques, i aquesta ha de disposar d'òrgans i altres espais no formals mitjançant els quals poder participar activament en la vida política i instaurar una relació fluida i estable amb les Administracions públiques, tant de manera individual com a través d'entitats ciutadanes.

Malgrat que aquesta línia de governança participativa va començar a iniciar-se en la vigent Llei 2/2015, de 2 d'abril, de transparència, bon govern i participació ciutadana de la Comunitat Valenciana, la societat valenciana ha avançat decididament cap a un nou model de governança on la ciutadania s'acoste a la presa de decisions i també tinga un paper protagonista en el seguiment i avaluació de les polítiques públiques. Així doncs, es necessita una nova legislació, adequada a les experiències i espais actuals. D'altra banda, donat que la participació ciutadana és una matèria que es troba en ple desenvolupament és oportú dotar-la, igual que en la resta de comunitats autònomes, d'una regulació autònoma i específica.

En aquest nou model de governança es busca la participació no únicament de qui tradicionalment més involucrat se sent en la vida política sinó també d'aquells col·lectius normalment desproveïts d'eines per a participar com ho són els majors, els xiquets i xiquetes, i adolescents. Amb aquesta nova llei es busca focalitzar noves eines amb una obertura de l'àmbit subjectiu per a englobar a un sector ciutadà més jove i potenciar d'aquesta manera la participació infantil i juvenil. Es considera que la forma més efectiva amb la qual aconseguir aquest objectiu és per mitjà de l'educació des de edats primerenques i en totes les etapes educatives, tant en el seu vessant formal com no formal, per a proveir a la ciutadania més jove d'inquietuds que necessàriament els incite a buscar una participació en els assumptes públics i a defensar les seues pròpies posicions enfront de l'Administració, i esperar una certa responsabilitat i devolució per part d'aquesta .

Per altra banda, és innegable la importància que tenen les entitats ciutadanes, els moviments i fòrums socials, així com el teixit associatiu de la Comunitat Valenciana en general en la vertebració de la societat civil i l'impuls d'una cultura participativa activa. Per això, aquest paper rellevant s'ha d'impulsar i reforçar amb noves formes de participació en les quals siga possible avançar cap al model que es pretén de democràcia participativa i govern obert. Resulta necessària una nova regulació en aquest aspecte que pose en valor la important labor que les entitats ciutadanes exerceixen en la societat, i per tant se'ls pretén dotar de majors espais i formes de participació, a més de fomentar la realització de projectes de participació ciutadana i d'educació en la participació al ser les principals coneixedores de la matèria, i és per tant una oportunitat que no es pot desaproveitar.

A tot això se suma el llarg recorregut de les entitats locals en matèria de participació ciutadana, que ha servit com a impuls en la direcció de buscar un desenvolupament legislatiu ambiciós, al nivell de l'alta implicació de la ciutadania a escala local amb tots aquells assumptes i necessitats, i la seua necessària adaptació a escala autonòmica d'aquesta proximitat del poder executiu envers els ciutadans. Per aquesta raó, aquesta llei s'aplica a l'administració de la Generalitat i el seu sector públic, i també a les entitats locals del territori, respectant la seua normativa específica i la seua autonomia.

Una dels fites que comencen a implantar-se per les entitats locals valencianes són els pressupostos participatius, on, respectant els principis generals d'accés universal, votació oberta i completa vinculació per part de les administracions locals, ha quedat establida en el nostre territori com una de les més significatives formes de participació ciutadana, que per part de la Generalitat s'ha volgut extrapolar a l'àmbit autonòmic, i que després de l'experiència satisfactòria del procés pilot de pressupostos participatius, dut a terme al llarg de 2021, resulta necessari plasmar-ho en una llei per a vincular al fet que s'executen els projectes presentats i avalats per la ciutadania, i garantir que aquest mateix procés es duga a terme de forma periòdica.

Per tant, és necessari establir una regulació que s'adeqüe a l'avanç de les polítiques públiques amb raó de la participació ciutadana, posant l'accent en la participació dels xiquets i de les xiquetes i les persones joves com a subjectes polítics amb les seues pròpies inquietuds. Igualment, la necessitat palesa d'impulsar la igualtat de gènere també en la participació ciutadana és un dels principals reptes de les Administracions públiques donat que és d'especial importància que es compte amb una participació igualitària, ja que únicament d'aquesta manera s'aconseguirà veritablement una democràcia representativa de tot el conjunt de la societat civil.

Aquesta llei es considera necessària per a donar resposta als eixos fonamentals que ha d'englobar el concepte de participació ciutadana per a una defensa fèrria dels drets de la ciutadania a decidir i ser escoltats en la vida política.

Per tot l'exposat, es regulen, sense tancar la possibilitat d'emprar-ne d'altres, els mecanismes de la participació ciutadana: els processos de participació ciutadana com a instrument dialògic imprescindible per a la implantació de polítiques públiques, la

iniciativa ciutadana (per a impulsar un reglament o una política pública), la participació en l'elaboració de normes i plans destacant la incorporació de processos de participació en el Pla Anual Normatiu del Consell, la participació en l'elaboració de pressupostos -que tindrà caràcter vinculant-, les consultes ciutadanes i, per últim, la auditoria ciutadana com a forma d'avaluació i seguiment de les polítiques públiques en la Generalitat.

També ordena els òrgans i altres espais de participació, i dona un empenyiment al Portal de participació de la Generalitat Valenciana, GVA Participa, millorant la seua accessibilitat i les seues funcionalitats, i crea el nou Consell de Participació Ciutadana amb un paper molt més actiu i col·laboratiu, així com els consells comarcals de ciutadania activa, vinculats al Consell de Participació, i vehicles fonamentals per a vertebrar la participació ciutadana en el territori.

La llei també regula totes les accions per a promoure la participació ciutadana: la formació de la ciutadania i del personal empleat públic, la participació ciutadana en el sistema educatiu valencià -tant la formal com la informal-, la col·laboració imprescindible dels mitjans de comunicació de titularitat pública en la difusió de processos participatius d'impacte ciutadà, la creació de la Xarxa de Governança Participativa de la Comunitat Valenciana, el foment de la investigació en col·laboració amb les universitats i la promoció de laboratoris ciutadans d'innovació. Així mateix crea les unitats de participació e la Generalitat i contempla els mecanismes de planificació en matèria de participació.

Quant al foment de l'associacionisme, com s'ha fet menció anteriorment, es reconeix el seu valor assumint un paper primordial en la pertinença i eficàcia de les polítiques públiques, el que justifica totes les activitats de foment a les associacions del territori, inclòs el reconeixement a les bones pràctiques a través de premis.

Per últim, la llei dedica un apartat específic a la participació de les persones valencianes en l'exterior, mantenint el suport als CEVEX (centres valencians en l'exterior) i creant un nou òrgan, el Consell de Persones Valencianes en l'exterior, amb una nova visió que descansa sobre el concepte de persona retornada. Quant al concepte de persona retornada, la llei el defineix i reconeix el compromís de la Generalitat per a facilitar el retorn de les persones emigrades i de les seues famílies portant a terme polítiques d'informació i orientació per a aconseguir que s'integren de nou plenament en la societat valenciana; aquesta és una novetat en el nostre ordenament jurídic vigent.

Per totes les raons exposades, es considera oportú i necessari la tramitació del present avantprojecte de Llei.

La directora general de Participació Ciutadana

Firmat per María Jesús Pérez Galant el
24/02/2022 11:16:07

